

افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی از نگاه استاندارد حسابداری

گروه شرکت های آرک

نرم افزارهایی مطمئن، هوشمند و کارآمد

افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی از نگاه استاندارد حسابداری

محمد حسینی منش - حسابدار رسمی

مازاد تجدید ارزیابی به عنوان یک درآمد غیر عملیاتی تحقق نیافته در سرفصل حقوق صاحبان سرمایه منعکس می شود.

از آنجا که مازاد مزبور درآمد تحقق نیافته است، بنابراین افزایش سرمایه به طور مستقیم، از محل آن مجاز نیست، مگر در مواردی که به موجب قانون تجویز شده باشد (بند ۴۲ [استاندارد ۱۱](#)) چنانچه دارایی ثابت مشهود به مبلغ تجدید ارزیابی انعکاس یابد، تاریخ موثر تجدید ارزیابی، استفاده از ارزیاب مستقل یا ارزیاب داخلی واحد تجاری، روشها و مفروضات با اهمیت به کار رفته در برآورد ارزش منصفانه، میزان استفاده از قیمتها در بازار فعال یا معاملات حقیقی اخیر یا انجام برآورد یا به کارگیری سایر روشهای ارزش گذاری برای تعیین ارزش منصفانه، مبلغ دفتری هر طبقه از داراییها براساس روش بهای تمام شده با فرض عدم تجدید ارزیابی، مازاد تجدید ارزیابی شامل تغییرات طی دوره و ذکر محدودیت تقسیم آن بین صاحبان سرمایه، دوره تناوب تجدید ارزیابی به تفکیک هر طبقه از داراییها افشا می شود (بند ۸۱ استاندارد ۱۱)

از آنجا که کاربرد روش تجدید ارزیابی توسط برخی واحدهای تجاری موجب می شود این واحدهای تجاری در مقایسه با واحدهایی که از روش تجدید ارزیابی استفاده کرده اند، سودآوری کمتری نشان دهند و نیز این امر که کاهش سود در اثر تجدید ارزیابی به نوعی، انحراف از نظام بهای تمام شده تاریخی است.

بنابراین معادل استهلاک اضافی که در اثر تجدید ارزیابی در حسابها منظور شده است، از حساب مازاد تجدید ارزیابی خارج و مستقیماً به حساب سود(زیان) انباشته منظور می شود تا به این ترتیب سود قابل تخصیص تحت تاثیر تجدید ارزیابی قرار نگیرد، بنابراین ضمن حفظ نظام بهای تمام شده تاریخی مبتنی بر مفهوم نگهداشت سرمایه مالی اسمی، اطلاعات مفیدی در رابطه با میزان سود قابل تخصیص از محل داراییهای تجدید ارزیابی شده در اختیار استفاده کنندگان صورتهای مالی قرار گیرد تا امکان اتخاذ تصمیم مقتضی نسبت به تقسیم سود یا نگهداشت آن از طریق انتقال به سرمایه یا اندوختههای اختیاری فراهم شود.

افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی از نگاه استاندارد حسابداری

یکی از روش های اندازه گیری سرمایه گذاری ها پس از شناخت اولیه که تحت عنوان دارایی غیر جاری طبقه بندی می شود انعکاس مبلغ تجدید ارزیابی به عنوان یک نحوه عمل مجاز جایگزین در ترازنامه است. (بند ۳۳ [استاندارد ۱۵](#))

ضرورت افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی ها

کاهش قدرت خرید پول در طول زمان یا به عبارت دیگر، تورم و همچنین، تغییرات عمده در قیمت های نسبی کالاها و خدمات، به ویژه در دوره هایی که سیستم چند نرخ ارز به کار می رود موجب می شود اطلاعات مربوط به ارزش های تاریخی (یا قیمت تمام شده) دارایی های ثابت و سرمایه گذاری های بلندمدت که در صورت های مالی منعکس می شوند از ارزش های جاری که بیان کننده واقعیت های اقتصادی هستند به شدت فاصله بگیرد و در نتیجه، اطلاعات مزبور برای تصمیم گیری های اقتصادی، نامربوط، نارسا و غیرقابل استفاده شوند.

به منظور رعایت استانداردهای حسابداری و رفع کردن محدودیت های مربوط به اطلاعات مورد لزوم در تصمیم گیری های اقتصادی دارایی های ثابت در دوره تناوب ۳ الی ۵ ساله و در مورد سرمایه گذاری های بلندمدت یکساله مورد تجدید ارزیابی قرار می گیرند. فزونی قیمت تعیین شده در تجدید ارزیابی بر ارزش ثبت شده یک دارایی، مازاد تجدید ارزیابی نامیده می شود این مازاد نه عایدی است نه درآمد و نه چیز دیگری از این قبیل؛ زیرا، تجدید ارزیابی فقط انتساب ارزش های جدید است به دارایی های موجود و واقعه ای که درآمد یا عایدی ایجاد کند، رخ نمی دهد.

افزایش مبلغ دفتری یک دارایی ثابت مشهود و سرمایه گذاری های بلندمدت در نتیجه تجدید ارزیابی آن (درآمد غیر عملیاتی تحقق نیافته ناشی از تجدید ارزیابی) مستقیماً تحت عنوان مازاد تجدید ارزیابی ثبت و در ترازنامه به عنوان بخشی از حقوق صاحبان سرمایه طبقه بندی می شود و در صورت سود و زیان جامع انعکاس می یابد.

برای افزایش سرمایه از این محل می توان با توجه به تلقی حساب افزایش سرمایه (بر اثر تجدید ارزیابی) به عنوان اندوخته غیر قابل تقسیم و منظور کردن آن در شمار حقوق صاحبان سرمایه در هر دوره مالی به میزان استهلاکی که از بابت مابه التفاوت تجدید ارزیابی به هزینه منظور می شود، طبق استانداردهای حسابداری مربوط، به حساب افزایش سرمایه برد. مشروط به اینکه تمام مراحل قانونی و توجیه لازم برای این کار وجود داشته باشد. بنابراین خاطرنشان می سازد ارزش ذاتی سهام شرکت دچار تغییر نمی شود و سهامداران این شرکت ها باید به این مساله توجه داشته باشند.

افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی از نگاه استاندارد حسابداری

صدور مجوز توسط سازمان بورس

صدور مجوز افزایش سرمایه شرکتها از محل تجدید ارزیابی توسط سازمان بورس با شرایط معاف از مالیات، منوط به ارائه مستندات مربوط به انجام مکاتبات با کانون کارشناسان رسمی دادگستری یا مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه مبنی بر انتخاب هیات کارشناسی (حداقل ۳ نفر) برای هر طبقه داراییها و پاسخ دریافتی از کانون یا مرکز مربوطه و همچنین گزارش هیات کارشناسی منتخب کانون یا مرکز مربوطه خواهد بود که همگی این مدارک و مستندات باید در سال ۱۳۹۴ صورت گرفته باشد.

قوانین و مقررات حاکم در شرایط فعلی

با ابلاغیه [اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم](#) (مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ مجلس) احکام مالیاتی [ماده ۱۷ قانون](#) حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات از ابتدای سال ۱۳۹۵ لغو شد.

ضمن آنکه مطابق [ماده ۱۴۹ اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم](#) و تبصره آن، افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی داراییهای اشخاص حقوقی، با رعایت استانداردهای حسابداری مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نبوده و هزینه استهلاک ناشی از افزایش تجدید ارزیابیها به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نمی شود و در زمان فروش یا معاوضه داراییهای تجدید ارزیابی شده، مابه التفاوت قیمت فروش و ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی در محاسبه درآمد مشمول مالیات منظور می شود.

طبق [ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۴۹ اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم](#) مصوب فروردین ماه ۱۳۹۵ هیات وزیران مربوط به تجدید ارزیابی داراییها، «افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی، پوشش زیان از محل مازاد مذکور، انتقال این مازاد به حساب سود و زیان یا اندوخته یا توزیع آن به هر شکل بین صاحبان سرمایه، به منزله عدم رعایت استانداردهای حسابداری و همچنین تحقق در آن سال بوده و مشمول مالیات بر درآمد خواهد بود.»

بنابراین از ابتدای سال ۱۳۹۵ افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی داراییها مشمول پرداخت مالیات است و مهلت قانونی مقرر در آیین نامه اجرایی ماده ۱۷ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاحیه آن (تاریخ ۲۴ شهریور ۹۶) دیگر ملاک عمل نخواهد بود.

افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی از نگاه استاندارد حسابداری

همچنین ثبت های حسابداری مربوط به شناسایی مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارایی ها در سال مالی ۱۳۹۴ در دفاتر شرکت باید پس از تایید حسابرس و بازرس قانونی شرکت به سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه شود. بدیهی است ارائه سایر مدارک و مستندات شامل اسناد مالکیت دارایی های تجدید ارزیابی شده، گزارش توجیهی هیات مدیره مبنی بر لزوم انجام افزایش سرمایه، تکمیل فرم بیانیه ثبت و ... به سازمان الزامی است.

با در اختیار داشتن آخرین و مهمترین مقالات و اخبار روز دنیا در حوزه های مالی، مدیریت، منابع انسانی و فناوری، و نیز بهره مندی از دوره های آموزشی رایگان و اطلاع از آخرین بخشنامه ها و اطلاعیه های مالیاتی و ... تنها یک کلیک فاصله دارید.
در خبرنامه آرک عضو شوید.